

"Річка, що об'єднала народи: історія будівництва Дністровської ГЕС"

Строкань Валерія Сергіївна
Новодністровський ОЗЗСО
"Новодністровська гімназія"
10-Б клас

**Лісневська-Пастушок
Наталія Миколаївна**
Учитель історії вищої
категорії, учитель-методист
Викладач секції БМАН
"Історія України"

Буковинська Мала Академія Наук

м. Новодністровськ

Мета і завдання дослідження:

Дослідити історію будівництва Дністровської ГЕС та показати, як річка Дністер і створення гідроелектростанції сприяли розвитку міста Новодністровськ і стали чинником об'єднання людей різних національностей та культур.

У межах дослідження передбачено:

- з'ясувати передумови будівництва Дністровської ГЕС;
- дослідити основні етапи її спорудження;
- показати вплив будівництва ГЕС на виникнення та розвиток міста Новодністровськ;
- простежити взаємодію та культурний обмін між людьми, які брали участь у будівництві;
- провести опитування та фотодослідження для підтвердження отриманих результатів.

Передумови будівництва ГЕС

У 1969 році на річці Дністер сталися сильні повені, які завдали значних збитків.

Саме це стало поштовхом до рішення побудувати гідровузол, який мав:

- регулювати рівень води;
- запобігати повеням;
- виробляти електроенергію.

Початок будівництва

- 15 грудня 1972 року

Рада Міністрів СРСР прийняла рішення № 860 “Про початок будівництва Могилів–Подільського гідровузла”.

- 4 січня 1973 року

Міністром енергетики і електрифікації СРСР Непорожнім П.С. було підписано наказ №7 “Про створення з 1 січня 1973 р. в складі “Дніпробуду” - будівельного управління із спорудження Могилів – Подільської ГЕС“. Першими будівельниками ГЕС-1 стали досвідчені інженери, гідробудівники, механізатори, автомобілісти, які приїхали на Дністер у січні 1973 р., разом із першим начальником будівельного управління – Чайковським Юрієм Миколайовичем уродженцем м.Канева на Дніпрі.

Перекриття старого русла.

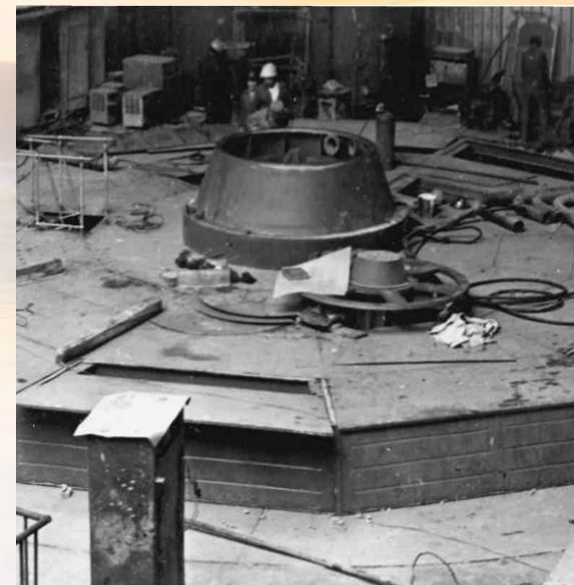
РАЗБОРКА
ВЕРХОВОЙ ПЕРЕМЫЧКИ
24 октября 1981 г.

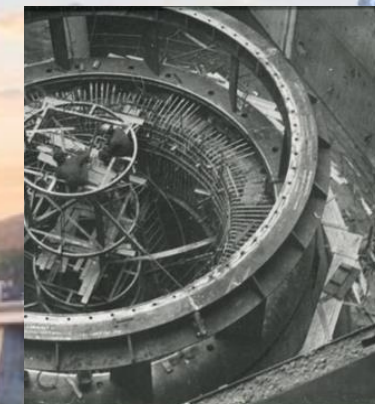
Запуск первого и второго агрегатов

Основні етапи будівництва:

- 1977 р.- перекрито річку Дністер;
- 1977 р.- закладено перший бетон у будівництво ГЕС;
- 1981 р.- перший гідроагрегат дав струм;
- 1983 р.- введення станції в експлуатацію.

Запуск агрегату №3

Агрегат №4

Дністровська ГЕС сьогодні

Дністровська ГЕС (Новодністровськ) є однією з наймасштабніших та найсучасніших гідропоруд у Європі, а Дністровська ГАЕС, визнана однією з найбільших гідроакумулюючих станцій у світі. Комплекс забезпечує стабільність енергосистеми України та відіграє важливу роль у регіональній енергетиці. Потужність — 702 МВт.

Нова школа.

Перша школа

Під час будівництва першого блоку нової школи, утеплюють нову тимчасову теплоtrasу по поверхні ґрунту. Грудень 1974 р.

Лікарня(сучасний вигляд)

Гімназія (сучасний вигляд)

Народження міста Новодністровськ

Будівництво ГЕС стало початком створення нового міста.

У 1975 році населеному пункту було надано назву **Новодністровськ**.

Тут почали будувати:

- житлові будинки мікрорайону "Діброва";
- Загальноосвітню школу №1;
- Лікарню;
- Магазини;
- Культурні заклади.

Ансамбль скрипалів
музичної школи м.
Новодністровськ

Річка, що об'єднала народи

На будівництво ГЕС приїжджали люди з різних регіонів України та інших країн.

Це сприяло:

- культурному та мовному обміну;
- взаєморозумінню між людьми;
- формуванню нової міської спільноти, завдяки змішаним шлюбам.

Географія місць приїзду фахівців на Дністровську ГЕС

1. З інших гідроелектростанцій:

Україна: Канівської, Київської, Каховської

Росія: Іркутської, Братської, Зейської, Усть-Ілімської, Хантайської

Дагестан: Чиркейської

Грузія: Інгурської

Таджикістан: Нурекської

2. З міст і областей:

Москва, Ленінград, Саяногорськ, Уренгой, Архангельськ, Житомир, Рівне, Львів, Черкаси, Караганда (Казахстан), Кишинів (Молдова), Чернівецької, Хмельницької, Вінницької,

Взаємообмін культур

Під час будівництва люди з різних місць:

- знайомилися з традиціями одне одного;
- обмінювалися кулінарними рецептами;
- святкували свята разом.

Це створювало дружню атмосферу та формувало самобутнє, інтернаціональне місто енергетиків.

За словами колишнього директору музею Галини Олександрівни Разгонюк: *"На той час я була мером міста і вручала цей смолоскип парам, які одружувалися..."*

Нові знайомства, сім'ї

Більшість будівелників-молоді люди, приїжджі з різних республік одружувались під час будівництва та створювали нові міжнаціональні родини, що наклало відбиток на життя та побут місцян.

Так формувалася багатонаціональна громада міста.

Перше уроч-
на майданч
У президії:
Бізіков В.С.,
Зобков О.І., П
Лічук Є.С., М
Шамбра А.В.

22 червня 1974р. - перше весілля на будові: наречені Микола Гринчак (газоелектрозварювальник) і Свдокія Майдан (технік виробничо-технічного відділу) в оточенні друзів з бригади Полковникова М.М.

Також вона дарувала медаль відзначаючи народження дитини

Інтерв'ю

Під час роботи було проведено інтерв'ю з колишнім (Галина Олександрівна Разгонюк, яка на будівництві ГЕС з перших його днів) і теперішнім (Наталія Іванівна Кримняк) директорами Новодністровського історичного музею, які досліджували історію міста та будівництва ГЕС.

Отримані матеріали допомогли краще зрозуміти:

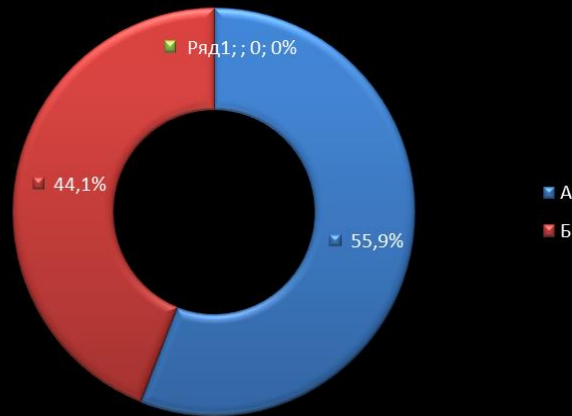
- історію створення станції;
- значення ГЕС для регіону;
- роль людського фактору у будівництві, як станції, так і міста.

Анкетування

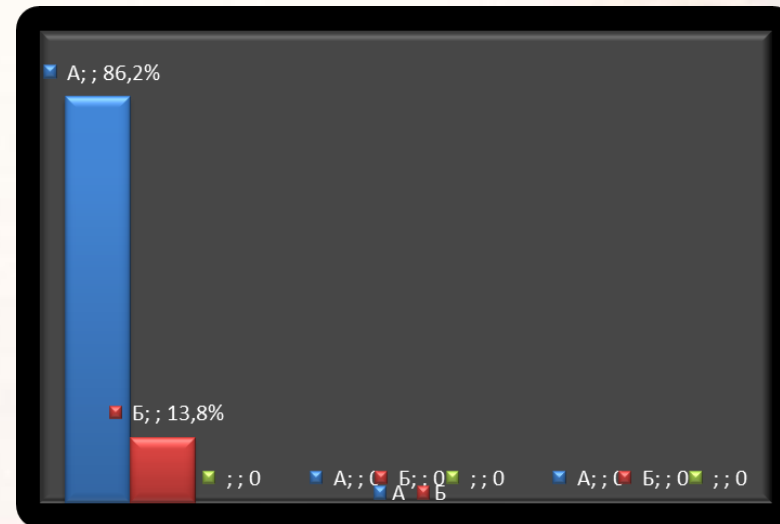
З метою визначення актуальності теми було проведено соціологічне опитування серед учнів 9-11 класів (116 респондентів) Новодністровського ОЗЗСО "Новодністровська гімназія".

1. Чи знаєте ви історію будівництва Дністровської ГЕС?

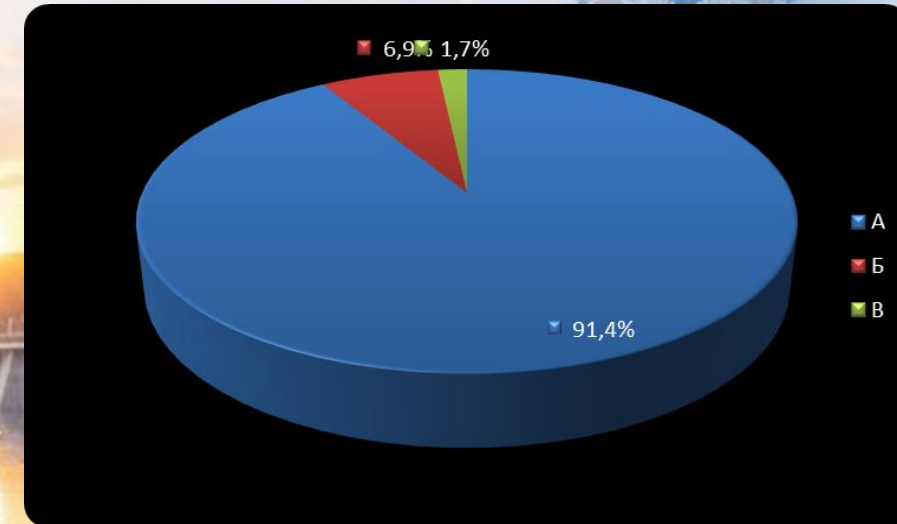
А) – ні
Б) – так

2. Чи вважаєте ви, що будівництво станції об'єднало людей з різних регіонів?

А) – так
Б) – ні

3. Чи вплинуло будівництво ГЕС на Вашу думку на формування Новодністровська, як багатонаціонального й особливого міста?

А) – так
Б) – ні
В) – можливо

Результати дослідження

У ході роботи було досліджено історію будівництва Дністровської ГЕС та її вплив на розвиток регіону і міста Новодністровськ.

Під час дослідження встановлено:

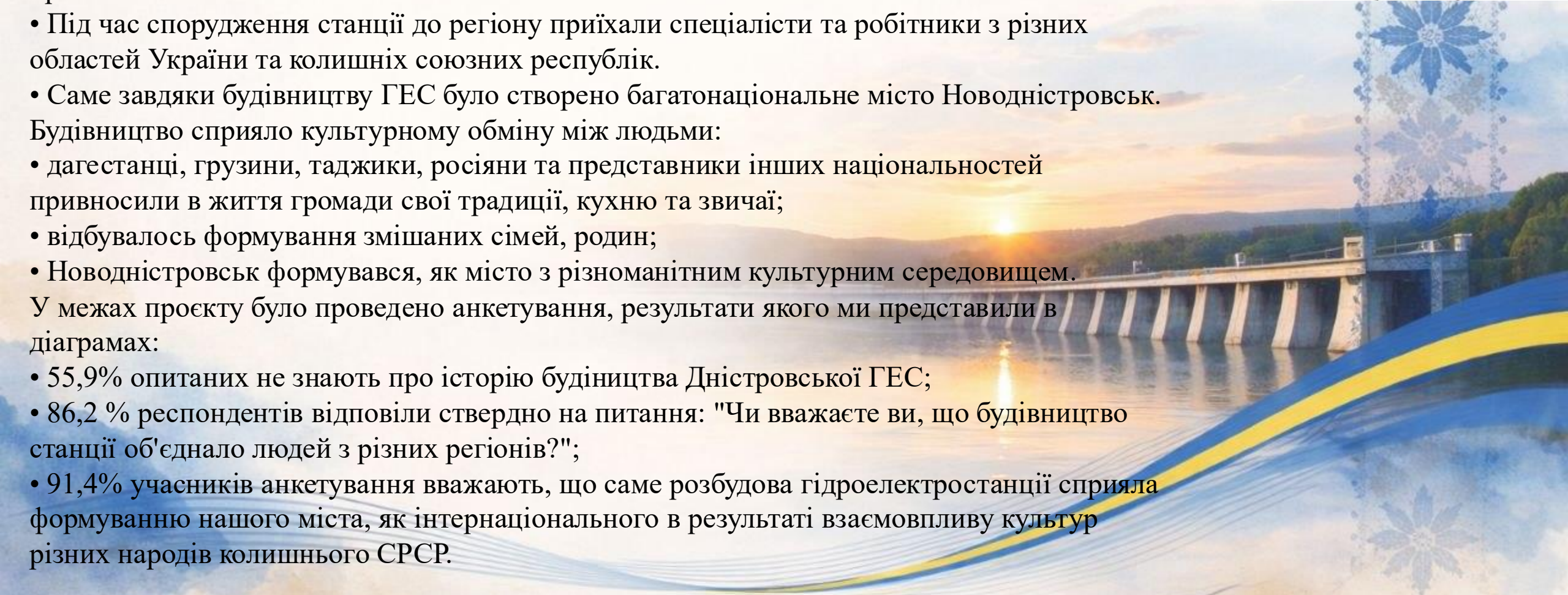
- Дністровська ГЕС є одним із важливих енергетичних об'єктів на річці Дністер.
- Її будівництво розпочалося у 1970-х роках і стало масштабним інженерним державним проєктом.
- Під час спорудження станції до регіону приїхали спеціалісти та робітники з різних областей України та колишніх союзних республік.
- Саме завдяки будівництву ГЕС було створено багатонаціональне місто Новодністровськ.

Будівництво сприяло культурному обміну між людьми:

- дагестанці, грузини, таджики, росіяни та представники інших національностей привносили в життя громади свої традиції, кухню та звичаї;
- відбувалось формування змішаних сімей, родин;
- Новодністровськ формувався, як місто з різноманітним культурним середовищем.

У межах проєкту було проведено анкетування, результати якого ми представили в діаграмах:

- 55,9% опитаних не знають про історію будівництва Дністровської ГЕС;
- 86,2 % респондентів відповіли ствердно на питання: "Чи вважаєте ви, що будівництво станції об'єднало людей з різних регіонів?";
- 91,4% учасників анкетування вважають, що саме розбудова гідроелектростанції сприяла формуванню нашого міста, як інтернаціонального в результаті взаємовпливу культур різних народів колишнього СРСР.

Висновки

У ході дослідження встановлено, що будівництво Дністровської ГЕС стало важливим етапом розвитку енергетики України та сприяло виникненню міста Новодністровськ.

Основні результати реалізації проєкту та особистий внесок автора:

- збір та аналіз інформації з різних джерел;
- проведення анкетування та аналіз його результатів;
- відвідування Новодністровського історичного музею та спілкування з екскурсоводом;
- створення фотодокументації та підготовка презентації;
- ознайомлення членів секції БМАН "Історія України" м. Новодністровська та учнів 9-11 класів Новодністровського ОЗЗСО "Новодністровська гімназія" з особистим проєктом;
- Розміщення матеріалів на сайті міського історичного музею з метою їх популяризації

Елемент новизни дослідження:

Представлення процесу заснування та розбудови Дністровської ГЕС не лише як важливого енергетичного об'єкта, а як чинника культурного об'єднання людей з різних регіонів СРСР.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. <http://gray.io.ua/album13102>
2. <http://www.miska-rada.com.ua/>
3. Альбом “Днестровская ГЭС”
4. Альбом “Історія міста”
5. Дністрові зорі. 1999 р. 11 вересня
6. Книга пошани м. Новодністровськ
7. Книга Трудовой Славы
8. Літопис м. Новодністровськ
9. Літопис м. Новодністровськ
10. Матеріали Новодністровського історичного музею
11. Нагірняк І.С. Новодністровськ засвічує вогні. Чернівці. Буковина, 1992. – 120 с.
12. Нагірняк І.С. Світло з людських долонь. Фотонарис. Чернівці. Бурек, 2003. – 132 с.
13. Новодністровський вісник. Новодністровськ №1(40), січень 2003 р.
14. Новодністровський вісник. Новодністровськ №1(47), травень 2003 р.
15. Новодністровський вісник. Новодністровськ №7, березень 2003 р.
16. Новодністровський вісник. Новодністровськ №91, червень 2005 р.
17. Новодністровський вісник; Новодністровськ №2(17), січень 2002 р.
18. Погляд №45. 1991р. 10 грудня
19. Програма економічного і соціального розвитку м.Новодністровська на 2004 рік.
20. Програма економічного і соціального розвитку м.Новодністровська на 2005 рік.
21. Радянська Буковина. 1986 р. 21 червня
22. Спогади колишнього мера, директора Новодністровського історичного музею-Розганюк Галини Олександрівни
23. Фотоальбом “Дністр ГЭС строй”

Дякую за увагу!

